

**ПОШИРЕННЯ ТА ЕКОЛОГО-ЦЕНОТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
SERRATULA CORONATA L. (ASTERACEAE)
У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

А.І. ТОКАРЮК, О.Д. ВОЛУЦА

*Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
факультет біології, екології та біотехнології, кафедра ботаніки та охорони природи,
вул. Коцюбинського, м. Чернівці, 258012,
e-mail: volutsa@list.ru*

*З'ясовано хорологічні, еколого-ценотичні особливості популяції *Serratula coronata* L. у Чернівецькій області та складено карту поширення виду. Встановлено, що у дослідженому регіоні угруповання за участю *S. coronata* належать до порядку Galietalia veri Mirkin et Naumova 1986 класу Molinio-Arrhenatheretea Tx. 1937 і приурочені до субацидофільних, евтрофних, гемінітрофільних, мезофітних, акарбонатопільних умов. Оцінено екологічну цінність досліджених лучних комплексів і ступінь загрози їх існуванню. Беручи до уваги ступінь антропогенної трансформації Буковинського Прут-Дністер'я, характерну тенденцію до скорочення площ і деградації лучних угруповань регіону та специфіку ценотичної приуроченості, *S. coronata* варто віднести до переліку видів, що потребують охорони на регіональному рівні та запровадити моніторингові популяційні дослідження.*

Ключові слова: Serratula coronata, поширення, еколого-ценотична приуроченість, збереження, Чернівецька область.

Вступ. Під час польових досліджень 2009 р. у складі лучних угруповань, розташованих між меліоративним каналом і насипом залізничної колії поблизу с. Ванчиківці Новоселицького району, нами виявлено нові місцезнаходження *Serratula coronata* L.

S. coronata – понтичний вид (Ciocârlan, 2009), ареал якого охоплює Кавказ, Західний і Східний Сибір (південь), Далекий Схід (південь), Середню Азію (північ), Середню Європу (південний схід), Монголію, Японію, Китай (Мордак, 1994).

Для України *S. coronata* наводиться лише з південної частини Полісся, Лісостепу (окрім західної частини) та півночі Лісостепу (Клоков, 1965; Заверуха, 1987). У суміжній Румунії вид поширений у повітах Клуж, Муреш, Брашов, Вранчя, Яси, Сучава, Ботошани (Nyárády, 1964; Ciocârlan, 2009).

Інформація щодо існування локалітетів виду на території Буковини висвітлювалася у давніх літературних джерелах, передусім, у публікаціях російських та румунських дослідників (Пачоский, 1912; Guşuleac, 1934; Ґора, 1934; Ґора, 1936) і порівняно представлена у фондах Гербаріїв Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (*CHER*) та Львівського національного університету імені Івана Франка (*LW*), однак узагальнюючого повідомлення стосовно хорологічних та еколого-ценотичних характеристик виду не було, отже з'ясування саме цих особливостей стало метою наших досліджень.

Об'єкт і методи дослідження. Об'єктом дослідження є популяція *S. coronata*. Поширення виду у регіоні вивчали за матеріалами фондів Гербаріїв *CHER*, *LW*, літературних джерел і результатів власних польових досліджень. Карту поширення виду складено адаптованим до території Чернівецької області методом сіткового картування, який застосовується у «Atlas Florae Europaeae...» (Atlas..., 1972; Буджак, Чорней, Токарюк, 2009). Для з'ясування ценотичної приуроченості популяції *S. coronata* було використано геоботанічні описи, виконані авторами у Новоселицькому районі. Екологічні характеристики угруповань за участю *S. coronata* отримано методом синфітоіндикації із застосуванням уніфікованих фітоіндикаційних шкал (Дідух, 1994). Розрахунок бальних показників провідних екологічних факторів проведено за допомогою програми «ECODID». Номенклатуру таксонів наведено згідно зведення С.Л. Мосякіна та М.М. Федорончука (Mosyakin, Fedoronchuk, 1999).

Результати та їх обговорення. Уперше для Чернівецької області цей вид наводить Й. Пачоский, зазначаючи його для лучних угруповань, вкритих чагарниками в околицях Новоселиці (Пачоский, 1912). У 1934 р. Е. Цопа вказує про існування двох локалітетів виду також неподалік Новоселиці: у пухівковому болоті між лучними схилами та р. Рингач в урочищі «Хулпарія» та на періодично зволжених місцях в урочищі «Ґредінь» (Ґора, 1934). У цей же час М. Гушуляк засвідчує

наявність одного екземпляра *S. coronata* у зволжених місцях на схилах північної експозиції станції Лігочени (Guşuleac, 1934). У 1936 р. Е. Цопа наводить нові місцезнаходження виду поблизу с. Топорівці Новоселицького району: урочища «Ярки», «Кут» і «Чагри» (Тора, 1936).

Перший гербарний зразок *S. coronata* зібрано Е. Цопою в урочищі «Кромада» в околицях с. Веренчанка Заставнівського району (11.08.1928, Е.Тора, *CHER*), крім того, у фондах Гербарію Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича зберігається ексикат «Flora Romaniae exsiccata» з цього локалітету «Bucovina, distr. Cernăuți. In infundibulo gypsaceo locu «Hromada» dicto prope pagum Vrânceni, una cum Calamagrostis epigeios, Cirsium canum etc. copiosissima, 14.08.1928, M. Guşuleac et E. Tora». Згодом у Новоселицькому районі було винайдено ще одне місцезнаходження виду: між селами Колінківці та Топорівці (24.08.1934, Е. Тора, *CHER*), а також виявлено і в околицях м. Чернівці (Рогізна, 08.06.1937, Е.Тора, *CHER*). Усі наведені вище локалітети до цього часу не є підтвердженими. Отже, враховуючи літературні відомості, гербарні матеріали та результати власних досліджень, на сьогодні *S. coronata* у Чернівецькій відома з таких місцезнаходжень:

Новоселицький р-н:

1) Новоселиця (Пачоский, 1912); 21.08.1934, 24.08.1934, Е. Цопа (*CHER*);

2) Новоселиця, урочище «Хулпарія» (Тора, 1934);

3) Новоселиця, урочище «Гредінь» (Тора, 1934);

4) між селами Колінківці та Топорівці, р. Ракитна (190 м), 24.08.1934, Е. Цопа (*CHER*);

5) с. Топорівці, урочище «Ярки» (Тора, 1936);

6) с. Топорівці, урочище «Кут» (Тора, 1936);

7) с. Топорівці, урочище «Чагри» (Тора, 1936);

8) станція Лігочени (Guşuleac, 1934);

9) окол. с. Ванчиківці, хут. Ванчинець, сінокісні луки вздовж залізничної колії, 27.08.2009, О. Волуца, С. Ткачук, А. Токарюк (*CHER*); окол. с. Ванчиківці, сінокісні луки вздовж залізничної колії, 28.08.2009, О. Волуца, А. Токарюк, С. Ткачук (*CHER*);

10) між селами Маршинці та Тарасівці, сухі луки на схилі, 09.09.2009, О. Волуца, А. Токарюк, О. Дісар, І. Чорней, В. Буджак (*CHER*).

Заставнівський р-н:

11) с. Веренчанка, ур. «Кромада», 14.08.1928, М. Гушуляк, Е. Цопа (*CHER*); с. Веренчанка, ур. «Кромада», 256 м, 14.08.1928, М. Гушуляк, Е. Цопа (*CHER*); Bucovina, distr. Cernăuți. In infundibulo gypsaceo locu «Hromada» dicto prope pagum Vrânceni, una cum Calamagrostis epigeios, Cirsium canum etc. copiosissima, 14.08.1928, M. Guşuleac et E. Tora (Flora Romaniae exsiccata) (*CHER*; *LW*); с. Веренчанка, ур. «Кромада», 16.05.1930, Е. Цопа (*CHER*) (рис.).

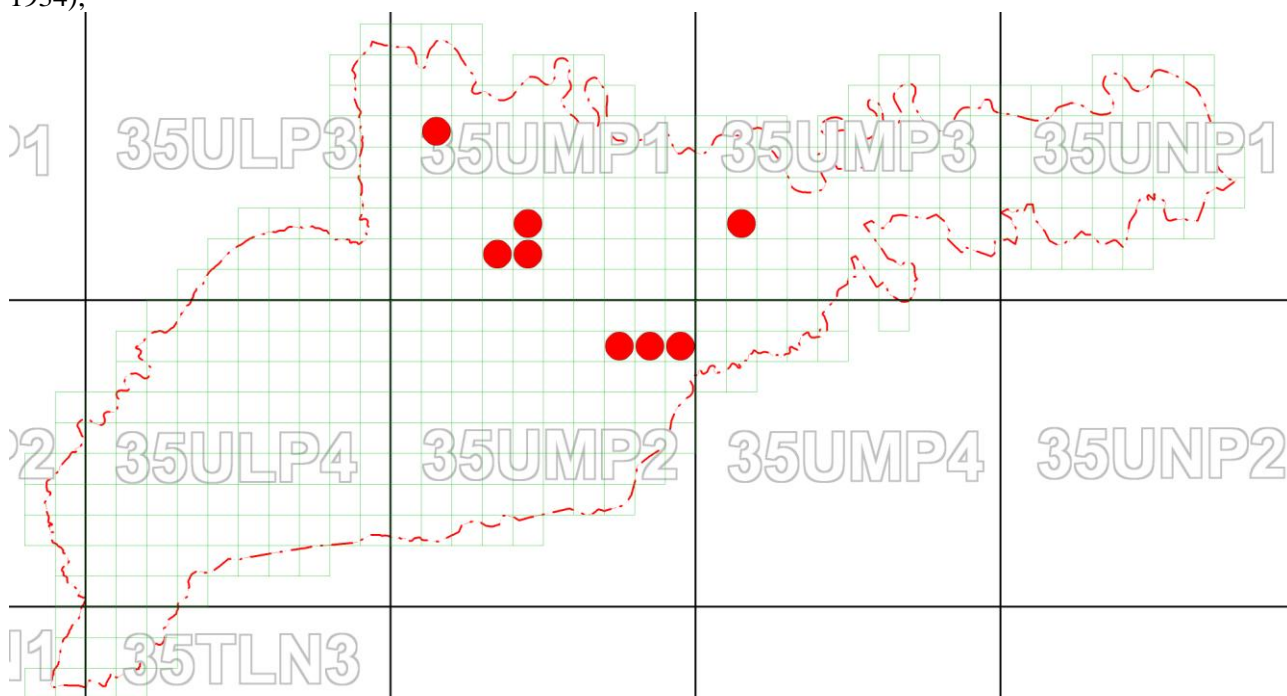

Рис. Поширення *Serratula coronata* L. у Чернівецькій області

Fig.1. Distribution *Serratula coronata* L. in Chernivtsi region

Хотинський р-н:

12) окол. с. Ставчани, вологі луки, 05.08.1945, І. Артемчук (CHER).

Узагальнюючи хорологічні особливості виду, відзначимо, що з 13 місцезнаходжень, зафіксованих у літературі та гербарних зразках, 11 локалітетів не є підтвердженими, два виявлено у 2009 р. На нашу думку, однією з причин відсутності відомостей щодо поширення *S. coronata* є те, що упродовж майже 60 років науковцями у цьому регіоні не здійснювалися флористичні та геоботанічні дослідження.

У межах ареалу *S. coronata* росте у широколистяних лісах, на лісових полянах і узліссях, серед степових чагарників, на заплавах лук (Никитина, 1965; Гейдеман, 1986; Мордак, 1994; Габриэлян, 1995), крім того, зазначається для солончакових лук та осокових боліт (Борисова, 1963; Флора..., 1966).

У Румунії *S. coronata* входить до складу угруповань асоціації *Iretum pseudacori* Eggler 1933 союзу *Phragmition communis* Koch 1926 порядку *Phragmitetalia communis* Koch 1926 класу *Phragmito-Magno-Caricetea* Klika in Klika et Novák 1941. Є компонентом угруповань асоціації *Trifolio-Lolietum perennis* Krippelova 1967 союзу *Arrhenatherion* Koch 1926 порядку *Arrhenatheretalia* R. Tx. 1926 класу *Molinio-Arrhenatheretea* Tx. 1937, крім того, як характерний вид порядку *Molinietalia* Koch 1926 входить до складу угруповань асоціації *Junco-Molinietum caeruleae* Preising 1951 та *Ranunculo repentis-Alopecuretum pratensis* Ellmauer et Mucina et al. Також у межах цього ж класу, але іншого порядку *Potentillo-Polygonetalia* Tx. 1947 *S. coronata* росте у ценозах асоціацій *Agrostietum stoloniferae* Burduja et al. 1967, *Rorippo austriacae-Agropyretum repentis* (Timar 1947) R. Tx. 1950, *Poëtum pratensis* Räv., Căzăc. et Turenschi ex Räv. et Mititelu 1958 союзу *Potentillion anserinae* Tx. 1947. Крім того, приурочений до угруповань асоціації *Carici humilis-Brachypodietum pinnati* Soó союзу *Cirsio-Brachypodion pinnati* Hadač et Klika in Klika et Hadač 1944 порядку *Brometalia erecti* Br.-Bl. 1936 класу *Festuco-Brometea* Br.-Bl. et Tx. in Br.-Bl. 1949 та асоціації *Agrostio-Festucetum valesiaca* Borisavljevič et al. 1955 союзу *Festucion valesiaca* Klika 1931 порядку *Festucetalia valesiaca* Br.-Bl. et Tx. 1943 цього ж класу. Отже на території Румунії, як компонент угруповань входить до складу дев'яти асоціацій шести союзів шести порядків трьох класів рослинності (Flora..., 2006).

В умовах Прут-Дністер'я виявлена популяція *S. coronata* приурочена до флористично багатих лучних комплексів (кількість видів у описах –

31–57) із загальним проективним покриттям – 90–100 %. Проективне покриття *S. coronata* коливається від 1–2 % до 35–40 %. У складі ценозів переважає *Festuca rupicola* Heuff. (до 20 %), з якою співдомінують *Galium verum* L. (3–7 %), *Filipendula vulgaris* Moench (1–5 %), *Serratula tinctoria* L. (3–20 %), *Agrostis capillaris* L. (15–20 %), подекуди домінує *Inula salicina* L. (55–60 %). Кількісно провідну роль в угрупованнях відіграють звичайні лучні види класу *Molinio-Arrhenatheretea* (*Achillea submillefolium* Klokov & Krytzka (1–2 %), *Arrhenatherum elatius* (L.) J.Presl & C.Presl (1–3 %), *Centaurea jacea* L. (1–2 %), *Dactylis glomerata* L. (1–10 %), *Festuca pratensis* Huds. (1–2 %), *Lathyrus pratensis* L. (1–2 %), *Ononis arvensis* L. (1–2 %)) та порядку *Molinietalia* Koch 1926 (*Lythrum virgatum* L., *Inula britannica* L., *Allium angulosum* L.). Блок видів класу *Festuco-Brometea* Br.-Bl. et Tx. ex Soó 1947 розріджений, поодинокі ростуть *Bromus hordeaceus* L., *Cirsium pannonicum* (L.f.) Link., *Galatella linosyris* (L.) Rchb., *Securigera varia* (L.) Lassen, *Stachys recta* L., *Thalictrum minus* L., проективне покриття *Salvia nemorosa* L. – 2–5 %. Ценотичний режим зі змінним гідрорежимом є сприятливим для самопідтримання популяції такого галофітного виду як *Lotus tenuis* Waldst. & Kit. ex Willd., крім того, у складі цього оселища виявлено *Senecio umbrosus* Waldst. & Kit., який у регіоні потребує охорони на регіональному рівні.

Наявність у флористичному складі угруповань видів адвентивних рослин (*Ambrosia artemisiifolia* L. і *Conyza canadensis* (L.) Cronq.), а також видів класу *Artemisietea vulgaris* Lohmeyer et al. ex von Rochow 1951 (*Cirsium vulgare* (Savi) Ten., *Linaria vulgaris* Mill., *Carduus acanthoides* L.) свідчить про синантропізацію ценозів.

Попередньо ці угруповання віднесено до порядку *Galietales veri* Mirkin et Naumova 1986 класу *Molinio-Arrhenatheretea* Tx. 1937. Точне визначення синтаксономічної приналежності угруповань потребує залучення більшої кількості описового матеріалу оселищ, до складу яких приурочений цей вид.

За допомогою програми «ECODID» було розраховано показники таких едафічних факторів: кислотність (*Rc*), загальний сольовий режим (*Tr*), вміст мінерального азоту (*Nt*), вологість (*Hd*) та вміст карбонатів (*Ca*).

Визначено, що у дослідженому регіоні *S. coronata* за відношенням до кислотного режиму ґрунту є субацидофілом (8,36), тобто росте на слабо кислих ґрунтах; за відношенням до узагальненого сольового режиму ґрунту належить до групи семіевтрофів (7,97) – рослин, приурочених до ґрунтів, збагачених солями (150–200

мг/л) із вмістом HCO_3^- – 4–16 мг/100 г ґрунту і слідами SO_4^{2-} , Cl^- ; за відношенням до вмісту за-своєваних форм азоту вид є гемінітрофілом (5,47), тобто росте на відносно бідних щодо мінерального азоту ґрунтах (0,2–0,3 %, або 20–30 мг/100 г ґрунту); за відношенням до водного режиму ґрунтів – мезофітом (11,03), приуроченим до свіжих лісо-лучних екоотопів з повним промочуванням кореневмісного шару ґрунту опадами і талими водами ($W_{\text{пр}} = 100\text{--}145$ мм); за відношенням до вмісту карбонатів у ґрунті вид належить до групи акарбонатofilів (6,73) – рослин нейтральних екоотопів, що витримують незначний вміст карбонатів у ґрунті (CaO , $\text{MgO} = 0,5\text{--}1,5$ %) (сірі ґрунти, солонці).

З групи кліматичних факторів розглядається терморежим – радіаційний баланс (T_m), контрасторежим – континентальність клімату (K_n) та кріорежим – морозність клімату (C_r). За відношенням до термічного режиму клімату *S. coronata* віднесено до групи субмезотермів (8,38); за відношенням до континентальності клімату він належить до геміконтиненталів (8,74); за відношенням до суворості зим цей вид є субкріофітом (за шкалою морозності -14 °C – -10 °C) (7,67).

Слід відзначити, що межі толерантності дослідженого виду до провідних едафічних факторів у Чернівецькій області знаходяться в рамках екологічних амплітуд, зазначених для України (Didukh, 2011).

Отже, *S. coronata* у Чернівецькій області характеризується вузькою фітоценотичною амплітудою, росте у складі лучних угруповань порядку *Galietalia veri*, приурочених до субацидофільних, семіевтрофних, гемінітрофільних, мезофітних, акарбонатofilівних умов.

Заслуговує на увагу той факт, що біля описаного місцезростання росте один з найрідкісніший видів Буковини та України – *Iris brandzae* Prodan, який вперше виявлено Е. Цопою у 30-х роках ХХ століття (Тора, 1939а, 1939б), а дослідження 2009 р. дали змогу виявити його повторно (Волуца, 2011). Разом з *I. brandzae* у межах угруповання виявлено низку регіонально рідкісних видів: *Limonium gmelinii* (Willd.) O. Kuntze, *Peucedanum latifolium* DC., *Galatella punctata* (Waldst. & Kit.) Nees, *Trinia kitaibelii* M. Bieb., *Hylotelephium argutum* (Haw.) Holub та ін.

Варто зауважити, що на прилеглих незначних територіях внаслідок розорювання і супутньої антропогенної діяльності лучну рослинність було перетворено на сегетальні ценози, в які проникає низка адвентивних видів з насипу залізничної колії. З цих причин, а також через випасання сільськогосподарськими тваринами спостерігається зменшення площі лучних угруповань, що

призводить до поступових змін чисельності та площі популяцій низки раритетних видів у регіоні. Тому обов'язковою має бути моніторингова програма стану популяцій *S. coronata* у регіоні.

Зауважимо, що у Румунії *S. coronata* є рідкісною рослиною і включена до «Червоного списку Румунії» (Oltean, Negrean, Popescu și al., 1994). У Молдові вид також належить до групи раритетних рослин (Negru, Șabanov, Cantemir și al., 2002; Pânzaru, Negru, Izverschi, 2002), однак не включений до «Червоної книги Молдови» (Cartea..., 2002).

Висновки. Отже, з огляду на ступінь антропогенної трансформації Буковинського Прут-Дністер'я, характерну тенденцію до скорочення площі і деградації лучних угруповань регіону та специфіку ценотичної приуроченості, *S. coronata* варто віднести до переліку видів, що потребують охорони на регіональному рівні. Враховуючи високу флористичну і ценотичну унікальність та цінність виявленого лучного комплексу, вважаємо доцільним запровадити моніторингові дослідження, не допускати заростання цих ділянок шляхом скошування, заборонити розорювання та випасання, яке відзначається у суміжних оселищах. Можливо, крім виявлених оселищ, існують ще інші подібні ділянки з лучною рослинністю, тому варто особливу увагу приділяти лучним комплексам у осередках, зазначених у літературних джерелах і гербарних матеріалах.

Список літератури:

1. Борисова А.Г. Род 1607. Серпуха – *Serratula* L. // Флора СССР / Ред. Е.Г. Бобров и С.К. Черепанов. – М.-Л.: Изд-во Академии наук СССР, 1963. – Т. XXVIII. – С. 259-301.
2. Буджак В.В., Чорней І.І., Токарюк А.І. До методики картування видів флори (на прикладі Чернівецької області) // Наук. вісник Чернівецького ун-ту. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2009. – Вип. 455. Біологія. – С. 168-170.
3. Волуца О.Д. *Iris brandzae* Prodan (*Iridaceae*) у флорі Чернівецької області // Актуальні проблеми ботаніки та екології. Матеріали міжнародної конференції молодих учених (09-13 серпня 2011 р., м. Березне, Рівненська обл., Україна). – К.: ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2011. – С. 54-55.
4. Габриэлян Э.Ц. Подтриба 2. *Centaureinae* Dumort. // Флора Армении / Ред. В.Е. Аватисян и М.Э. Оганесян. – Koeltz Scientific Books (CR), 1995. – Т. 9. – С. 307-450.
5. Гейдеман Т.С. Определитель высших растений Молдавской ССР. – Кишинев: Штиинца, 1986. – С. 566.
6. Дідух Я.П., Плюта П.Г. Фітоіндикація екологічних факторів. – К.: Наук. думка, 1994. – 280 с.
7. Заверуха Б.В. Род Серпуха (Серпій) – *Serratula* L. Определитель высших растений Украины / Отв. ред. Ю.Н. Прокудин. – К.: Наук. думка, 1987. – С. 353-354.

8. Клоков М.В. Рід 922. Серпій – *Serratula L.* // Флора УРСР / Під ред. О.Д. Вісюліної. – К.: Наук. думка, 1965. – С. 8-23.
9. Мордак Е.В. Род 106. Серпуха – *Serratula L.* // Флора Европейской части СССР / Ред. Н.Н. Цвелев. – СПб.: Наука, 1994. – Т. 7. – С. 251–256.
10. Никитина Е.В. Род 84. *Serratula L.* – Серпуха // Флора Киргизской ССР / Под ред. А.И. Введенский. – Фрунзе: Илим, 1965. – Т. XI. – С. 369-382.
11. Пачоский Й. Материалы для Флоры Бессарабии // Труды Бессарабского общества естествоиспытателей и любителей естествознания. – Кишинев: Типография Бессараб. Губернии права, 1912. – Т. III. – С. 49.
12. Флора КазССР / Гл. ред. акад. АН КазССР Н.В. Павлов. – Алма-Ата: Наука, 1966. – С. 355.
13. Atlas Florae Europaeae: Distribution of vascular plants in Europe / Ed. J. Jalas, J. Suominen; On the basis of team-work of European botanist. 1. Pterio-dophyta (Psilotaceae to Azollaceae). – Helsinki, 1972. – 121 p.
14. Cartea Roşie a Republicii Moldova – The Red Book of the Republic of Moldova. ed. a 2-a. – Ch.: Ştiinţa, 2002. – 288 p.
15. Ciocârlan V. Flora Ilustrată a României: Pteridophyta et Spermatophyta / prof. dr. Vasile Ciocârlan. – Bucureşti: Ceres, 2009. – P. 832.
16. Didukh Ya.P. The ecological scales for the species of Ukrainian flora and their use in synphytoindication. – Kyiv: Phytosociocentre, 2011. – 176 p.
17. Flora și vegetația Moldovei: România. Vol. 1. Flora / Toader Chifu, Ciprian Mânzu, Oana Zamfirescu – Iași: Editura Universității “Al. I. Cuza”, 2006. 2 vol. – P. 216.
18. Guşuleac M. Urme de vegetație halofită în Bucovina // Buletinul Facultății de Ştiințe din Cernăuți. – 1934. – Vol. VII. – P. 329-340.
19. Mosyakin S.L., Fedoronchuk M.M. Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist. – Kiev, 1999. – 346 p.
20. Negru A., Şabanov G., Cantemir V. și al. Plantele rare din flora spontană a Republicii Moldova. Ch.: CE USM, 2002. – 198 p.
21. Nyárády E.I. Genul 580. *Serratula L.* // Flora Republicii Populare Romîne. – Vol. IX. – Editura Academiei Republicii Populare Romîne, 1964. – P. 771-783.
22. Oltean M., Negrean G., Popescu A. și al. Lista roşie a plantelor superioare din România // In: Oltean M. (coord.). Studii, Sinteze, documentații de ecologie. – Bucureşti: Academia Română, Institutul de Biologie, 1994. – 1: 52 p.
23. Pânzaru P.Ia., Negru A.Gr., Izverschi T.D. Taxoni rari din flora Republicii Moldova. Colaboratori: A. Istrati, V. Chirtoacă, K. Vitko, Gh. Simonov, V. Canthemir, E. Chiriac, Gh. Gânju, V. Ghendov, V. Baclanov, G. Şabanova. Redactor ştiințific: Gh. Coldea (Cluj-Napoca). Chişinău: 2002. – 82 p.
24. Țopa E. Contribuțiuni la flora Basarabiei de Nord // Buletinul Facultății de Ştiințe din Cernăuți. – 1934. – Vol. VII. – P. 321-328.
25. Țopa E. Fragmente floristice din Bucovina și Basarabia de Nord // Bul. Grădinii Botanice și al Muzeului Botanic de la Univ. din Cluj. – 1936. – 15. – P. 209-218.
26. Țopa E. Vegetația halofitelor din Nordul României în legătură cu cea din restul țării // Buletinul Facultății de Ştiințe din Cernăuți. – 1939. – Vol. XIII. – 79 p.
27. Țopa E. Flora Halofitelor din Nordul României (numiri populare, distribuție, origine și vechime) // Bul. Grădinii Botanice și al Muzeului Botanic de la Univ. din Cluj. – 1939. – Vol. XIX, № 3-4. – P. 127-142.

DISTRIBUTION, ECOLOGICAL AND COENOTICAL PECULIARITIES OF *SERRATULA CORONATA L.* (ASTERACEAE) ON THE TERRITORY OF CHERNIVTSY REGION

A.I. Tokaryuk, O.D. Volutsa

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

Faculty of biology, ecology and biotechnology Department of Botany and Nature Protection

58012 Chernivtsi, M. Kotsubynskyi Str., 2

e-mail: volutsa@list.ru

*The chorological, ecological and coenotical peculiarities of *Serratula coronata L.* populations in the Chernivtsy region was determinate and the map of distribution was prepare. In this region the communities of *S. coronata* are included to the order *Galietales veri* Mirkin et Naumova 1986 class *Molinio-Arrhenatheretea Tx. 1937* and timed to subacid, eutrofic, hemynitrophilous, mesophytes, acarbanatophyl conditions. A zoological value of investigational meadows complexes and degree of threat their existence were appraised. Having regard to the degree of anthropogenic transformation of Bukovyns'cke Prut-Dnister'ya, characteristic tendency to reduction of areas and degradation of regional meadows complexes and specific of coenotical peculiarities, *S. coronata* costs to attribute to the list of species, that need to protect at regional level and inculcate monitoring populations researches.*

Key words: Serratula coronata, distribution, ecology-coenotical belonging, conservation, Chernivtsy region.

Одержано редколегією 10.05.2011